

Aan

Minister van SZW

29/2 CE9

nota

Nota voortgangsbrief aanpak personeelstekort in de
kinderopvang

TER BESLISSING

Directie

Datum

27 februari 2024

Onze referentie

2024-

Opgesteld door

Uiterlijk bij

28 februari 2024

Bijlage(n)

0

Aanleiding

- De directie Kinderopvang is voornemens een Kamerbrief op te stellen over de voortgang van de aanpak van het personeelstekort in de kinderopvang.
- Verzending kan begin april plaatsvinden, voorafgaand aan het recent geplande Commissiedebat Kinderopvang (11 april).
- In de bijlage van deze nota vindt u een voorgestelde opzet van de brief, met een korte samenvatting per onderwerp.

Geadviseerd besluit

- U wordt geadviseerd akkoord te gaan met de voorgestelde opzet.

Kernpunten

- De brief kan starten met een inleiding, waarin u uw visie op en aanpak van het personeelstekort beschrijft en het doel van de brief toelicht. Daarna licht u de nieuwste cijfers over de arbeidsmarkt kinderopvang toe. Ook benoemt u de ontwikkelingen op de belangrijkste acties om het personeelstekort tegen te gaan.
- Om de brief zelf bondig te houden, is ons voorstel om in een bijlage de stand van zaken te beschrijven van de overige lopende acties van SZW en de sector.

Planning

- 27 februari: nota met opzet naar MSZW
- Maart: schrijven en afstemmen conceptbrief
- Eind maart: conceptbrief naar MSZW
- Begin april: verzending brief
- 11 april: Commissiedebat Kinderopvang

Bijlage: Opzet kamerbrief voortgang aanpak personeelstekort in de kinderopvang

Inleiding Visie

- WHY = belang KO ← welke omw.k. en pers. tekort aan kwaliteiten en kwantiteit onder druk
- Het personeelstekort lijkt momenteel te stabiliseren: het aantal vacatures en de groei van zzp'ers neemt af. Maar u gaat, samen met de sector, door met maatregelen om het tekort beheersbaar te houden, voor nu en in de toekomst. Want uit prognoses blijkt dat het tekort ook in de toekomst een probleem blijft.

Doel

- Hoofddoel van de brief is de Kamer informeren over het belangrijkste nieuws op de acties om het tekort tegen te gaan.
- Waar nodig kunt u de sector oproepen om aan de slag te gaan met acties. !

Aanpak personeelstekort

- U geeft een korte beschrijving van de aanpak van het personeelstekort aan de hand van de drie pijlers: aantrekken van nieuwe medewerkers, behoud van huidige medewerkers en stimuleren van meer uren werken. Ook biedt u een overzicht van alle acties.

Nieuwe cijfers

ABF arbeidsmarktprognose

- Versie 2023 van de arbeidsmarktprognose is in december 2023 gepubliceerd.
- Momenteel is er een tekort van circa 6.000 personen in de kinderopvang.
- Versie 2023 reikt tot aan 2033 en toont in dat jaar een tekort van 41.900 mensen in het beleidsrijke scenario. Deze forse stijging van het tekort wordt veroorzaakt door de vraagstijging in het scenario van een herziening van het financieringsstelsel in 2027. In het beleidsarme scenario voorspelt ABF voor 2033 een tekort van 19.500 mensen.
- In de prognose kunnen de lopende acties niet meegenomen worden.
- U kunt benoemen dat de prognose het belang toont om door te blijven gaan met de acties gericht op het verminderen van het personeelstekort.

ZZP cijfers

- De groei van het aantal zzp'ers in de kinderopvangsector lijkt in 2023 sterk te zijn afgenomen. Het aantal registraties als zzp'er in de kinderopvang bij de Kamer van Koophandel nam in 2023 met ongeveer 0,9 procent toe. In 2022 was de groei nog 22,5 procent.

Wachttijdenmonitor

- Significant maakt een jaarlijkse wachttijdenmonitor in opdracht van SZW.
- Deze monitor biedt inzicht in de ontwikkeling van wachttijden. Dit stelt ons in staat knelpunten te signaleren in de beschikbaarheid van kinderopvang.
- De eerste resultaten verwachten wij in maart 2024 en kunt u duiden in de brief.
- De resultaten wordt uitgesplitst naar kinderdagopvang, buitenschoolse opvang en gastouderopvang. Ook wordt in de monitor gekeken in hoeverre wachttijden verschillen tussen regio's en de leeftijd van het kind.

Nieuwe acties

Ontwikkelpad en subsidieregeling groepshulpen

- Een van de belangrijkste nieuwe acties om in- en doorstroom te stimuleren, is het Ontwikkelpad kinderopvang. Dit is in november vorig jaar gelanceerd in samenwerking met de werkgeverspartijen in de kinderopvang en OCW.
- Het Ontwikkelpad helpt onder meer werkzoekenden om zich als groepshulp in de kinderopvang stapsgewijs te ontwikkelen via praktijkleren in het mbo. Onderzoeksbureau Significant voert een onderzoek uit onder de voorloperregio's die met het Ontwikkelpad aan de slag zijn. In Q4 2024 volgt de eindrapportage.
- In april zal u de subsidieregeling voor een tegemoetkoming in de loonkosten van groepshulpen publiceren. Deze regeling ondersteunt de implementatie van het Ontwikkelpad. In de brief kunt u beschrijven hoe u met de regeling het aannemen en doorontwikkelen van groepshulpen wil stimuleren.

Balans ZZP en loondienst

- 12 maart organiseert SZW samen met de Belastingdienst en brancheorganisaties een bijeenkomst voor werkgevers over schijnzelfstandigheid. Doel is om bewustwording te creëren en te bespreken hoe we verder gaan met de aanpak. Er is vanuit de branche veel animo voor dit onderwerp.

Zyknus komms
Stanshouder

Interessants / weten we
Waarom?
g: SVI CAD @ zzp?

In ontwikkeling aanbod?

Open Kaart – Startup-in-Residence project

- De directie Kinderopvang en de startup Brugwerk werken via het 'Startup-in-Residence programma' samen aan het verlagen van de uitstroom in de kinderopvang. Met hun oplossing, het kaartspel 'Open Kaart', wil Brugwerk het werkplezier van pedagogisch professionals verhogen.
- Dit kaartspel, en deze eerste resultaten van pilots met het spel, kunt u in de brief presenteren.

Uitstroomonderzoek gastouders

- Het aantal gastouders neemt al jaren af. U bent voornemens een onderzoek uit te zetten naar de redenen van uitstroom onder gastouders. Het streven is om dit jaar een eerste meting uit te laten voeren.

Bijlage van de brief

Pijler 1: Aantrekken van nieuwe medewerkers

Beroepskrachten-in-opleiding

- U verlengt de verruimde inzet van 50% van de formatie op een kindercentrum met twee jaar tot 1 juli 2026.
- U voegt een aanvullende voorwaarde toe, om te waarborgen dat de formatieve inzet van beroepskracht-in-opleiding (BIO) verantwoord plaatsvindt.
- De nieuwe voorwaarde houdt in dat de BIO, de opleidingsbegeleider en de praktijkbegeleider vooraf schriftelijk moeten instemmen met het begeleidingsplan. Dit sluit aan bij de voorwaarde die is verbonden aan de wijziging om (vanaf 1 juli) een BIO als vast gezicht te mogen inzetten.
- U blijft de gevolgen van deze maatregel monitoren.
- Bovenstaande wordt voorafgaand aan de arbeidsmarktbrief gecommuniceerd in de Verzamelbrief kinderopvang.

Arbeidsmarktcampagne

- Kinderopvang werkt! start dit jaar een nieuwe arbeidsmarktcampagne. Deze campagne zal zich onder meer richten op zij-instromers en mbo-2 studenten.
- Kinderopvang werkt! heeft een subsidieaanvraag gedaan bij SZW voor de campagne. Dit hebben ze ook gedaan voor eerdere campagnes.
- Afhankelijk van de voortgang kunt u deze campagne en mogelijke subsidie van SZW in de brief benoemen.

Kandidatenreis

- Kinderopvang werkt! heeft subsidie ontvangen van SZW om te onderzoeken wat de overwegingen en gedragingen van scholieren, studenten en zij-instromers zijn in het proces van de 'kandidatenreis'.
- U kunt de aanbevelingen uit het onderzoek noemen en hoe dit aansluit op de lopende acties van SZW en de sector. Voorbeelden hiervan zijn:
  - De inzet van groepshulpen (subsidieregeling groepshulpen)
  - Het bieden van doorgroeimogelijkheden (ontwikkelpad kinderopvang)

Voorschoolse educatie

- Eind oktober vorig jaar heeft de minister voor Primair en Voortgezet Onderwijs de Kamer geïnformeerd over maatregelen die zij verkent om tekorten in de voorschoolse educatie (VE) tegen te gaan.
- OCW verkent nu onder andere het (tijdelijk) formatief inzetbaar maken van beroepskrachten in opleiding in de VE.

Pijler 2: Behoud van huidige medewerkers

Herijking kwaliteitseisen

- Vanaf 1 juli 2024 gelden enkele wijzigingen in de kwaliteitseisen (zoals reeds aangekondigd):
  - Dagopvang: inzet BIO als vaste beroepskracht.
  - Bso: (1) formatieve inzet andersgequalificeerden, (2) beroepskracht-kindratio op locatieniveau, (3) vereenvoudiging van kindercentrum-overstijgend opvangen tijdens schoolvrije dagen.

Taaleis 3F Nederlands

- De taaleis 3F is belangrijk en gaat zoals aangekondigd gelden per 1 januari 2025. Wel vinden twee aanpassingen plaats, om medewerkers waar mogelijk te behouden:
  - Werknemers enkele jaren voor hun pensioen worden uitgezonderd.

- De bso wordt uitgezonderd van de taaleis. Wel wordt gewaarborgd dat alle beroepskrachten de Nederlandse taal voldoende beheersen.
- Bovenstaande wordt voorafgaand aan deze brief gecommuniceerd in de Verzamelbrief kinderopvang.

Professionele zeggenschap

- De Kamer heeft een motie van de VVD aangenomen over professioneel zeggenschap. Met beroepsvereniging PPINK zijn we in gesprek over het oprichten van een panel van pedagogisch medewerkers, dat we vanuit SZW kunnen inzetten voor beleidsvraagstukken. Het onderwerp professioneel zeggenschap komt hierbij aan de orde.

Subsidie duurzame inzetbaarheid

- Kinderopvang werkt! heeft MDIEU-subsidie toegekend gekregen van SZW om de duurzame inzetbaarheid van medewerkers te verbeteren.
- De subsidieactiviteiten zullen zich met name richten op Het Goede Gesprek voor werkgevers en werknemers, bijvoorbeeld over ontwikkeling, mobiliteit, werkdruk en de cao. U kunt dit in de brief aanmoedigen.

Pijler 3: Stimuleren van meer uren werken

Deeltijdfactor

- Begin 2024 zal Kinderopvang werkt! de aanpak voor contractuitbreiding doorontwikkelen. Dit aan de hand van ervaringen van zeventien kinderopvangorganisaties die met de aanpak van Potentieel Pakken aan de slag zijn gegaan.
- Dit heeft u aangekondigd in het Schriftelijk Overleg kinderopvang van vorig jaar november. In deze brief kunt u hier een update over geven.
- Ook kunt u het Nationaal Groeifondsproject 'Meer uren werkt!' benoemen. Dit meerjarige programma zal onder meer in de kinderopvang bewezen interventies uitvoeren die tot doel hebben de deeltijdfactor structureel te verhogen.
- Afhankelijk van de ontwikkelingen op bovenstaande punten kan dit onderwerp ook in de brief zelf worden opgenomen, i.p.v. de bijlage.

Combinatiebanen

- Eind 2023 heeft Kinderopvang werkt! een aantal visuals gepubliceerd (met subsidie van SZW). Deze visuals ondersteunen het gesprek tussen werkgevers en werknemers over de verschillende mogelijkheden voor combinatiebanen.
- Dit heeft u aan de Kamer gecommuniceerd in het Schriftelijk Overleg kinderopvang van vorig jaar november en kunt u hier nogmaals toelichten.
- Ook kunt u noemen dat begin 2024 SZW en OCW een geactualiseerde handreiking publiceren over btw op uitleen van personeel (bijv. bij combinatiebanen).